

el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere
Brachfield
Pàg 2

Les excuses de mal pagador

Jaime
Mesas
Pàg 3

Consultori fiscal

Implicacions del gir Israelità. Compte enrere per a Teheran?

Àlex Fusté
@AlexfusteAlex

Chief Global Economist Andbank

• Israel llança una operació 'Rising Lion' contra l'Iran:

◦ La nit del dijous anterior, Israel va iniciar una sèrie d'atacs aeris sobre l'Iran, centrats en instal·lacions nuclears (Natanz), i centres científics del programa atòmic, així com en centres militars i la infraestructura balística del país.

◦ L'operació ha resultat en la mort del cap de la Guàrdia Revolucionària Islàmica, Hossein Salami, segons Financial Times i Reuters.

◦ El primer ministre Netanyahu va declarar que l'operació durarà diversos dies, "fins que l'amenaça sigui eliminada".

◦ Israel ha decretat l'estat d'emergència davant una represàlia que s'espera més

intensa que l'anterior. Ja s'ha confirmat el llançament de més de 100 drons per part de l'Iran.

• Resposta iraniana i tensió internacional:

◦

El líder suprem Jamenei va prometre una resposta "severa", mentre que un portaveu militar iranià va advertir que els Estats Units també "pagarà un alt preu".

◦ El secretari d'Estat Rubio va afirmar que els EUA no va participar en els atacs i va llançar un advertiment a l'Iran contra qual-

Passa a la pàgina següent

Pàg 4

Andbank i el FEI canalitzen 100 milions d'euros dels fons europeus cap a pimes espanyoles

L'acord, emmarcat dins del Fons de Resiliència Autonòmica, forma part d'un programa que vol mobilitzar 2.500 milions

Pàg 4

El salari medià de l'abril incrementa un 5,2% respecte al de l'any anterior i s'enfila fins a arribar als 2.131 euros

Des d'inicis d'any, el salari mitjà mostra un creixement del 4%, mentre que durant els darrers 12 mesos l'increment és del 4,8%

El Compte Júnior és un producte de Myandbank destinat a joves d'entre 12 a 17 anys. Myandbank és un banc 100% digital, un nou canal comercial d'Andorra Banc Agrícola Reig, SA. (Andbank). Andbank opera amb el Número de Registre Tributari (NRT) A700158F, el núm. de Registre Societats Mercantils 5008 i el núm. de registre a l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) EB 01/95. Per a més informació, contacta amb hola@myandbank.com o al 881 960.

Generació Myandbank

Compte remunerat al 2% TAE
0 comissions
0 despeses
Targeta gratuïta
Bizum

COMTE JÚNIOR myandbank

Ve de la pàgina anterior

sevol acció contra interessos o personal estatunidenc.

- El president Trump ha convocat una reunió de seguretat nacional, reiterant la seva postura que l'Iran "l'arma nuclear" i expressant la seva esperança en una tornada a la via diplomàtica. La continuïtat de les converses nuclears previstes a Oman aquest diumenge és incerta.

• Mercats energètics: forta reacció a l'escalada:

- Petroli:**
 - El WTI (juliol) puja un +9,0 % a \$74,13 i el Brent (agost) un +8,8 % a \$75,44, marcant el major repunt diari des de maig de 2020.
 - El mercat descompta un risc significatiu de disruptions regionals, malgrat que Israel no ha atacat directament infraestructures de cru iranià.

• Gas natural europeu:

- Els preus del gas a la UE han aconse-

guït el seu nivell més alt des de l'abril, impulsats pel temor a un conflicte regional que afecti infraestructures energètiques crítiques.

- Un risc clau és la possible disrupció del trànsit de GNL des de Qatar a través de l'estret d'Ormuz, per on transita més del 20 % del comerç global de GNL.

• Amenaça a l'estret d'Ormuz:

- Es tem que l'Iran intenti internacionalitzar el conflicte tancant l'estret, la qual cosa afectaria el ~20 % del comerç mundial de cru.
- Bloomberg apunta que un tancament podria afegir fins a 20 \$ al preu del barril, mentre que alguns analistes citats per CNBC consideren poc probable una interrupció total, donat el risc de represàlies per part de la Xina, principal client petrolier de l'Iran.

• Perspectives de mercat i geopolítica del petroli:

- La corba de futurs del cru es tensa:**
 - Els diferencials ("timespreads") del

Brent s'han enfortit, i les opcions petrolieres aconseguen nivells d'optimisme no vists en anys, suggerint expectatives de conflicte prolongat.

• OPEP+ beneficiada pel repunt de preus:

- Financial Times assenyala que l'alça ajuda el càrtel a revertir el to baixista després del recent augment de producció, brindant un impuls per a recuperar quota de mercat.

• Impacte macroeconòmic global:

- Un encariment sostingut del petroli afegiria pressió als mercats (via cost energètic a les empreses) i molta complexitat a les polítiques monetàries globals, dificultant les decisions dels bancs centrals.

• Política energètica occidental dividida:

- Els EUA difícilment recolzarà la proposta de la UE de reduir el topall del G7 al cru rus a \$45 per barril, encara que Brussel·les podria continuar pel seu compte.

• Un dels riscos que més ens preocupen, més prop de materialitzar-se.

- A diferència del repunt global dels preus de l'energia registrat després de la invasió russa d'Ucraïna —episodi en el qual l'administració Biden va recolzar als seus aliats més exposats al xoc energètic mitjançant l'alliberament d'aproximadament la meitat de les reserves estratègiques de petroli dels Estats Units, contribuint així a incrementar l'oferta global i moderar els preus—, en la conjuntura actual persisteixen seriosos dubtes sobre la disposició, o fins i tot de la capacitat operativa, del president Trump per a repetir una maniobra similar. Les reserves estratègiques estatunidenques es troben en nivells històricament baixos, limitant significativament el marge de maniobra de Washington en cas d'un salt prolongat en el preu de l'energia, fruit de disruptions prolongades del subministrament. En aquest context, economies fortament dependents de les importacions energètiques, com la Unió Europea o el Japó, s'enfronten a una major vulnerabilitat enfront de la volatilitat dels preus internacionals del cru.

Les excuses de mal pagador

Pere Brachfield

@PereBrachfield

Soci director de Brachfield & Asociados Abogados

Les excuses formen part de les tàctiques evasives dels deutors, i havent comparat les utilitzades en diferents continents, he arribat a la conclusió que sempre es repeteixen les mateixes. En això els morosos són poc originals ja que els pretextos són molt similars. Els dolents pagadors utilitzen les excuses ja que sempre intenten justificar el seu comportament, atès que cap morós vol reconèixer que és un penques; per aquesta raó, quan el creditor el reclama el pagament, posen algun pretext que els hi serveixi per descarregar la seva culpa i guanyar temps. El deutor simula que existeix un problema i fa servir l'excusa per evitar el pagament. Les excuses de mal pagador compleixen un doble propòsit, ja que d'una banda permeten al deutor morós de «quedar bé» i d'una altra, aconseguen demorar el pagament i tranquil·litzar al creditor.

Les excuses de mal pagador són innumerable, qualsevol responsable del departament de cobraments podria fer una llarga llista de pretextos per no pagar, alguns dels quals són realment imaginatius i originals, però la majoria de les vegades les excuses es repeteixen i segueixen un patró determinat. El primer pas que s'ha de donar amb els pretextos dels deutors és dividir-les en tres grans categories, que són: 1) les excuses subjectives; 2) les excuses objectives, i 3) les excuses absurdes.

Les excuses subjectives són aquelles que s'inventa el subjecte morós, no tenen cap fonament real. Les excuses subjectives en realitat són meres cortines de fum que utilitza el morós al·legant una circumstància personal i que en cap cas podria justificar l'impagament. Uns exemples serien els següents: «Si haguéssim sabut que eren tan estrictes a l'hora de cobrar, haguéssim buscat un altre proveïdor més comprensiu»; «No hi ha motiu per constrènyer-nos d'aquesta manera per una factura de 2.500 euros, ja que som una petita empresa, i vostès una gran mul-

tinacional i no els fa falta aquesta quantitat», i «Bé, no cal posar-se així per una factura impagada de res, amb la crisi que estem travessant, tot el món es retarda a l'hora de pagar».

Davant una excusa subjectiva la millor eina per combatre-la és l'objectivitat. En primer lloc, el creditor no ha de discutir mai l'excusa manifestada pel morós o apor-

tar noves opinions. En segon lloc, ha de dir-li que allò que explica és un judici de valor subjectiu i que no té res a veure amb el fons de la qüestió. L'objecte de la negociació és un fet objectiu, és a dir, un impagament derivat d'una operació comercial perfectament documentada, i quantificada. El creditor ha d'aportar dades objectives i documents que demostrin l'existència del deute.

Les excuses objectives són aquelles que estan fundades sobre alguna base real, és a dir, que encara que l'excusa no sigui vàlida, l'argument podria ser autèntic en algun altre cas i excusar la manca de pagament. Un bon exemple seria si el morós posa per excusa per no pagar que hi ha hagut un incen-

Passa a la pàgina següent

Ve de la pàgina anterior

di i se li ha cremat tota l'empresa. Les excuses es poden superar si es tracten amb fermesa i de manera positiva, però mai dient-li directament al morós que està mentint. El creditor ha de demostrar el més aviat possible, amb proves i arguments objectius, que les declaracions del deutor no són reals, i tot seguit, reclamar una solució al deute. A més, és convenient aconseguir que el deutor posi per escrit els pretextos que ha exposat verbalment, ja que és un bon sistema perquè desisteixi de pretensions infundades. Igualment, s'ha de respondre per escrit i conservar còpies de tota la correspondència o correus electrònics enviats i rebuts. Tots els aspectes rellevants de les converses telefòniques amb el deutor han de ser gravats al sistema informàtic o apuntades a l'expedient. Això permetrà desmuntar més fàcilment els pretextos del morós, en poder demostrar contradiccions, falsedats i contradiccions en les seves declaracions.

La idea central és que la missió del gestor de cobraments és desmuntar les excuses, tot i que sense declarar obertament que considera que no diuen la veritat. Mai se li ha de dir directament a un morós que està donant excuses de mal pagador, sinó posar-lo en evidència de manera indirecta. La millor manera és enfrontar-ho amb les seves pròpies mentides. Per exemple, si diu que enviarà avui mateix el xec per correu, se li ha de respondre que no cal ja que el representant passarà a la tarda per recollir-lo per més seguretat. Quan el deutor asseguri haver en-

viat ja el xec, se li haurà de demanar dades sobre l'import exacte, el banc lliurat i el número del document. En cas que no l'hagi enviat, no tindrà respostes, però probablement donarà les dades del xec que després estendrà i enviarà al creditor amb la finalitat de cobrir la seva pròpia mentida.

A continuació, veurem les excuses més habituals, i com ha de replicar a cadascuna d'elles el creditor.

Primera: «No hem rebut la mercaderia». La resposta ha de ser: «Tinc a la pantalla de l'ordinador l'albarà de lliurament escanejat que justifica la recepció dels béns el dia 12 d'abril, i que està signat pel Sr. Pérez; ara mateix li envio per correu electrònic».

Segona: «La comanda ha arribat incompleta». L'actuació del creditor és afirmar que en cas de no arribar totes les caixes havien d'haver-ho posat en coneixement dins dels 10 dies següents al lliurament, tal com estableixen les condicions generals de venda. Passat aquest termini no s'admeten reclamacions.

Tercera: «La mercaderia lliurada no és la que s'havia sol·licitat en la comanda original; hi ha una errada per part del proveïdor». La resposta han de ser que les nostres condicions generals estableixen que han de fer la devolució dins dels primers vuit dies, per la qual cosa han de fer-se càrrec dels productes i abonar la factura.

Quarta: «Existeixen vicis en els productes subministrats». El creditor ha d'afirmar que si són vicis ocults, el termini per presentar una reclamació és de 30 dies; com ja ha passat més d'un mes des del lliurament, la

reclamació ha caducat.

Cinquena: «L'import de la factura no és correcte; ja li vam reclamar al venedor». L'actuació del creditor és preguntar al deutor quan i com va fer la reclamació al venedor; comprovar si és cert que existeix una diferència de tarifes; quantificar el cost de la diferència; deduir-lo de la factura; emetre la factura rectificativa, i enviar-la per correu electrònic al deutor; després, sol·licitar el pagament de l'import. Si de moment no és possible verificar la disputa de l'import reclamat, sol·licitar al deutor un pagament a compte de la meitat de la factura mentre es tramita la incidència.

Sisena: «No tenim la factura». El creditor ha de comprovar si és la primera vegada que es produeix aquesta situació, amb la qual cosa haurà d'atorgar al client el benefici del dubte i enviar-li sense discutir un duplicat de la factura, o si ja ha passat altres cops aquest any. En aquest cas, és una excusa de mal pagador, per la qual cosa se li ha d'enviar la factura pel mitjà més ràpid, i adoptar mesures de gestió proactiva perquè no es torni a produir l'incident.

Sèptima: «La factura encara no ha estat autoritzada». El creditor no ha de tallar-se i demanar parlar amb la persona encarregada de donar l'autorització. Sol·licitar al responsable de validar les factures dates exactes per la comptabilització i autorització del pagament de la factura. Si hi ha diversos encarregats de validar, comptabilitzar i autoritzar el pagament, cal contactar un a un amb totes les persones que intervenen i demanar dates per a la gestió.

Vuitena: «L'instrument de pagament ja ha estat enviat per correu». El creditor ha de demanar dades exactes del document canviar, si és xec, l'import, el banc lliurat, el número del talonari, l'IBAN del compte corrent. Si és transferència, sol·licitar les dades d'aquesta i una còpia per correu electrònic.

Novena: «Avui mateix li anàvem a enviar el xec per correu». El creditor ha de dir al deutor que com hi ha hagut molts robaments de xecs enviats per correu, per a més seguretat, el seu delegat passarà a la tarda per les seves oficines a recollir el xec.

Dècima: «Ha de tractar-se d'una errada ja que aquesta factura ja està pagada». L'actuació del creditor és que amb fermesa i actitud assertiva ha d'exposar que s'ha comprovat aquesta possibilitat i que queda totalment descartada. Després, ha de declarar amb seguretat que la factura està encara pendent de pagament i demanar al deutor que mostri com i quan l'ha abonat. El deutor haurà d'aportar les proves de la liquidació del deute.

Onzena: «La persona responsable de fer els pagaments no hi és (està de baixa, de vacances, de viatge)». L'actuació del creditor ha de ser la de donar per descomptat que hi ha una altra persona amb capacitat per pagar i sol·licitar parlar amb ella; si no hi ha un substitut, demanar parlar amb el cap del departament, o inclús amb el director. En cas que no sigui possible, preguntar la data exacta de retorn al seu lloc de treball del responsable, i aconseguir el telèfon mòbil o el correu electrònic de la persona en qüestió.

Consultori fiscal

Jaime Mesas

Auditor i assessor comptable

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors la Consulta Vinculant número CV0336-2025 del Departament de Tributs i de Fronteres (en endavant, DTF), en relació amb la clàusula antiabús establerta al Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa per evitar les dobles imposicions i prevenir l'evasió i el frau fiscals en matèria d'impostos sobre la renda i sobre societats.

La consultant és una societat andorrana dedicada a la gestió del patrimoni propi. En el marc de la seva activitat empresarial, la societat percep dividendes d'una societat establerta a França que, en base a la normativa interna d'aquest estat, es troben subjectes a una retenció del 25 %. En relació amb la imposició dels dividendes, l'article 10 del Conveni per evitar la doble imposició entre el Principat d'Andorra i la República Francesa estableix que els dividendes són imposables en origen segons la legislació interna, però l'impost exigible no podrà excedir del (i) 5 % si la participació directa en la societat filial és igual o superior al 10 %, o (ii) 15 % en la resta de casos.

No obstant això, l'article 25.2 del CDI Andorra-França preveu una regla especial de "no doble exoneração", segons la qual l'avantatge aplicat en l'Estat d'origen només s'aplica a la part de la renda que és imposable i no s'exonera en l'Estat de destí.

En aquest context, i sota la premissa que els dividendes distribuïts tindrien la condició d'exempts en seu de la consultant —per pre-

sumir el compliment dels requisits de l'article 20 de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'Impost sobre Societats—, la filial francesa aplica una retenció en origen del 25 % sobre l'import brut dels dividendes distribuïts a la consultant, en virtut del previst a l'article 25.2 del CDI Andorra-França i en la seva normativa interna.

En relació amb la consulta, referida a l'eliminació de la doble imposició internacional aplicable als dividendes distribuïts per una societat francesa a favor de la societat consultant, el Conveni inclou una clàusula de "no doble exoneração" per evitar que, amb l'aplicació de les disposicions del Conveni, s'originin situacions de doble exempció. Concretament, l'article 25.2 estableix el següent:

"2. Quan, en aplicació de les estipulacions d'aquest Conveni, s'apliqui a una renda el benefici d'un avantatge fiscal en un Estat contractant, i quan, en aplicar la legislació interna en vigor en l'altre Estat contractant, una persona no sigui sotmesa a l'impost per a una fracció d'aquesta renda, i no sobre l'import total, l'avantatge fiscal atorgat en el primer Estat només s'aplica a la part de la renda que és imposable i no s'exonera en l'altre Estat."

D'acord amb aquest precepte, els dividendes satisfets per societats franceses a societats residents fiscals a Andorra són imposables a França, amb limitacions que s'apliquen segons el percentatge de participació que tingui l'entitat beneficiària en la societat que distribueix els dividendes.

Per la seva banda, la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'Impost sobre Societats, a l'article 20, en relació amb l'exempció per evitar la doble imposició econòmica, estableix que, quan es compleixin les condicions previstes en aquest article, els dividendes obtinguts per la societat andorrana estaran exempts de

l'impost sobre societats.

D'altra banda, i en relació amb la qüestió sobre si la consultant pot decidir voluntàriament aplicar o no aquesta exempció quan es donen totes les circumstàncies esmentades a la norma per aplicar-la, és important esmentar que, en els termes establerts a l'article 11 de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de Bases de l'Ordenament Tributari, i considerant que l'article 20 de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'Impost sobre Societats, utilitza l'expressió "están totalment exempts d'imposició", es denota una obligació d'aplicar l'exempció quan es compleixin els requi-

sits previstos a l'article.

Per tant, atès que les normes tributàries s'han d'aplicar segons el seu sentit textual, els dividendes distribuïts per la societat francesa estaran exempts i no s'hauran d'integrar en la base de tributació de l'impost sobre societats.

Tenint en compte que l'exempció plena prevista a l'article 20 anteriorment esmentat és d'obligat compliment quan es donen tots els requisits, en el cas exposat, els dividendes distribuïts per la societat francesa hauran d'estar gravats en origen amb els termes previstos a l'article 25.2 del Conveni.

Andbank i el FEI canalitzen 100 milions d'euros dels fons europeus cap a pimes espanyoles

El Fons Europeu d'Inversions (FEI), el Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa d'Espanya i Andbank —a través del seu vehicle d'inversió Actyus Growth Finance— han formalitzat un acord de garantia destinat a mobilitzar 100 milions d'euros dels fons Next Generation EU. L'objectiu principal és afavorir la innovació i la sostenibilitat en petites i mitjanes empreses (pimes) espanyoles.

L'aliança s'emmarca en el Programa de Garanties del Compartiment d'Estat InvestEU, gestionat pel mateix FEI dins del Fons de Resiliència Autònoma (FRA), finançat amb recursos europeus. Aquest programa ja ha establert col·laboracions amb onze entitats financeres, inclosa Andbank mitjançant Actyus, que permetran generar fins a 2.500 milions d'euros en nou finançament per al teixit empresarial espanyol.

Es preveu que més de 6.000 pimes i empreses de mitjana capitalització d'arreu del territori —incloses totes les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla— es

puguin beneficiar d'aquesta nova línia de finançament. Les ajudes es destinaran a projectes en àmbits com la recerca, la innovació, l'eficiència energètica, l'economia social o la digitalització, amb la finalitat d'acompanyar aquestes empreses en la doble transició verda i digital i reforçar-ne la competitivitat.

El Fons de Resiliència Autònoma va ser creat com a eina per canalitzar els préstecs del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència d'Espanya. Està orientat a impulsar inversions en vuit sectors estratègics, entre els quals destaquen l'habitatge assequible, el turisme sostenible, la gestió de residus, l'economia de les cures o la recerca i la innovació. El FRA està liderat pel ministeri d'Economia, amb la col·laboració de les comunitats autònomes i el suport tècnic i financer del Grup Banc Europeu d'Inversions (BEI).

Els acords amb les onze entitats —Andbank (a través d'Actyus), BBVA, CaixaBank, EBN Banc, ICF, Inveready, Kutxabank, Mi-croBank, Santander, Tresmares i Unicaja

(amb Seneca Direct Lending)— es van formalitzar recentment en un acte celebrat a la seu de la Representació de la Comissió Europea a Espanya.

Actyus Growth Finance AGF és un dels vehicles d'inversió d'Andbank, gestionat

per la seva firma especialitzada en capital risc i inversió privada, Actyus. Amb un capital de 45 milions d'euros, el fons centra la seva activitat en el finançament estructurat de pimes amb models de negoci consolidats i un alt potencial de creixement.

El salari medià de l'abril incrementa un 5,2% respecte al de l'any anterior i s'enfila fins a arribar als 2.131 euros

El salari medià total declarat a la CASS durant el mes d'abril s'ha situat en els 2.130,99 euros, una xifra que, segons les dades avançades publicades aquest dilluns pel Departament d'Estadística, representa un increment del 5,2% respecte del mateix mes de l'any anterior. Així mateix, el salari mitjà se situa en els 2.701,49 euros, la qual cosa suposa una pujada del 6,5%. A més, el nombre de persones assalariades arriba fins a les 46.677, cosa que suposa una variació positiva del 2,6%, mentre que la massa salarial, que s'enfila fins als 126,1 milions d'euros, creix un 9,2% en comparació amb el mateix termini anterior.

Estadística també ha fet públiques les dades definitives del març, les quals revelen que el salari medià va ascendir fins als 2.119,75 euros, una xifra que representa un increment del 4,6% respecte al mateix mes de l'any anterior. Així, els sectors que presenten una variació positiva més remarcable al març són la construcció i l'hoteleria, amb un 6% en ambdós casos. Per contra, cap sector presenta una variació negativa respecte al mateix mes de l'any anterior.

La mitjana del salari medià, d'acord amb les dades acumulades de gener a març, és de 2.086,32 euros, un 4,2% més comparat

amb el mateix període de l'any anterior. En aquest sentit, el sector que presenta un increment més destacat és el de producció i distribució d'energia elèctrica, gas i aigua, amb un 7,4%. Pel que fa a les dades acumulades dels darrers 12 mesos, la xifra s'enfila fins als 2.064,09 euros, un increment del 4,9% si es compara amb el mateix període anterior.

Quant al salari mitjà, durant el març es

va situar en els 2.752,99 euros, un 4,4% més respecte al mateix mes de l'any anterior. En aquest cas, el sector que presenta una variació positiva més remarcable és el sistema financer, amb una pujada del 18%. Des d'inicis d'any, el salari mitjà també mostra un augment del 4%, mentre que si s'analitzen les dades acumulades dels darrers 12 mesos, l'increment és del 4,8%.

D'altra banda, el nombre total de perso-

nes assalariades al març va ser de 48.084, la qual cosa representa una variació positiva del 2,5% respecte al mateix mes de l'any anterior, en què hi va haver 46.920 persones. Així mateix, el març presenta l'increment més destacat del nombre de persones assalariades, comparat amb el mateix mes de l'any 2024, en els sectors de construcció i activitats immobiliàries i serveis empresarials, amb un 7% en ambdós casos. En canvi, el sector que presenta el decrement més destacat en el nombre de persones assalariades és el de comerç al detall, llevat de vehicles de motor, amb un 3,1%.

A la vegada, des d'Estadística es posa en relleu que, segons les dades entre gener i març, els assalariats pugen un 2,4%, situant-se en els 48.145, i en relació amb els darrers 12 mesos la xifra també creix un 2,9% fins a arribar a les 45.085 persones.

Tot plegat representa que la massa salarial se situés al març en els 132,37 milions d'euros, un 7% més respecte al mateix període anterior. En aquest cas, el sector que presenta una variació positiva més destacable, del 17%, és el del sistema financer. De gener a març, la massa salarial puja un 6,5% (126,83 milions) i al llarg dels darrers 12 mesos creix un 7,8% (117,3 milions).